

# ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 14. vinotoka, 1892.

List 42.

## O katoliški zavesti.

Slavnostni govor prevzvišenega gospoda knezoškofa ljubljanskega dr. **Jakoba Missia** v ljubljanski stoljni cerkvi o priliki I. slovenskega katoliškega shoda dne 31. avgusta 1892.

(Konec.)

Da pogledamo, kakor smo poprej storili gledé postavodajalstva, na en drug nič manj vpliven faktor javnega življenja: na tisk po raznovertnem njegovem razvoju, moramo priznati, da so ravno v tem oziru vsekane katoliški zavesti pri nas globoke in nevarne rane, in da pri vsej samo-svojesti le preradi korakamo na strani tujih narodov, kadar gre zoper duhovnike. Ne ima dostojanstvene stopinje v katoliški cerkvi, od najvišje do najnižje, katera bi ne bila že napadena na najhujši in najostudnejši način tudi pri nas. Ne ima imena, s katerim bi nas ne psovali. Izučeni, kolikor kdo drug: sini jedne in iste dežele, smo vendarle „mračnjaki,“ „brezdomovinci,“ in kar je še drugih takih ljubeznjivosti. Ne ima nobene, še tako nedolžne reči na nas duhovnikih: ne obleke in njene barve, ne tonzure itd., ki bi že ne morala služiti, da nas spravljajo v posmeh in ometavajo z blatom.

Tudi sedaj, ob priliki katoliškega shoda, kako nesramno in surovo se je pisalo, kakor v bratski pozdrav vsem slovenskim duhovnikom, ki se ga udeležujejo.

Sega se v zasebnosti, katerih razpravljanje, vsejedno, ali so resnične ali domišljene, bi morala zabraniti že vsaka količkera vzgoja. Zraven tega se lahko berejo tu in tam neslišane obdolžitve tudi celega duhovskega stanü. In kakor se ne prizanese našim osebam, tako ne naši rimsko-katoliški cerkvi, ne njenim napravam in naredbam,

ne naši pokorščini do nje. Tako smo postali kakor pravi izobčenci pred neko versto ljudij.

Po vsem tem se gotovo ni čuditi, če dijaki po nekaterih krajih tako malo marajo posvetiti se duhovskemu stanu. Ni se čuditi, če sem moral, ne samo jedenkrat, ampak večkrat že slišati iz pedagogičskih krogov, in sicer od lajikov, kako pogubonosno neko slovstvo pri nas vpliva na našo mladino: na njeno vero, na njene nravi. In končno ni se čuditi, če se nahajajo med mladimi našimi ljudmi, ki si smatrajo za svoj poklic na višjih šolah — citiram doslovno — „pripravljati se na boj s f. . .“

A kar je še hujše, je to, da se tako žalostno počenjanje prikriva še celó z „inteligenco,“ z „razumništvom,“ z „narodno kulturo,“ in kar je še drugih tako visoko donečih izrazov: ko bi vendar „kultura,“ kakoršna se razodeva v pisavi rabljeni tu in tam pri nas, a neopravičljivi tudi pri najostrejšem nasprotju, le sramotila slovenski rod. Smelo terdim, da, odkar smo Slovenci, se mila naša beseda še ni tako nemilo rabila, kakor se to dandanes godi zoper nas duhovnike. Le prehitro so se vresničile besede ranjkega knezoškofa Slomškega, katere sem večkrat slišal, ne sicer iz njegovih ust, ampak od takih, s katerimi je najbližje občeval, da bodo prišli namreč časi, ko mlajši naš rod nas duhovnikov ne bode več maral.

Razložil sem vam, kakšne so razmere okoli nas: kakšne zlasti tudi pri nas, in posebno še v pogledu na tiste, ki so od Boga postavljeni, učiti sv. vero in čuti nad njo. Po vsem tem vprašam: Je li res, da vera in versko stanje, da katoliška zavest pri nas nikakor ni v nevarnosti?

Predno pa končam, naj mi bode dovoljeno, omeniti še neke druge reči.



Slišala se je že večkrat, zlasti pa zadnje dni pred našim shodom, izrečena želja, naj bi vendar prenehal razpor pri nas na Kranjskem in nastal zopet zaželjeni mir. Kdo si ga bolj želi, tega miru, kakor jaz? Vendar pa ne pozna naših razmer, ako kdo misli — in to je nekako brati tudi iz nekaterih izjav došlih katoliškemu shodu — da so tega razpora krive le osebnosti; da ga je kriva duhovščina, in na čelu njej se vé da jaz, ki sem že itak najbolj sovraženi mož pri mnogih Slovencih. A ni ga kriva kranjska duhovščina, čeprav se tesno oklepa svojega škofa in sočutno ž njim terpi — za kar si zasluži in ji tukaj tudi javno izrekam najiskrenejšo zahvalo — ni ga kriva duhovščina tesno sklenjena z menoj, ker ni ga kriva tudi moja oseba. Kriva ga je reč. katero imamo zastopati, in ta je: Jezus Kristus, in božje njegove pravice, kakoršne izvršuje po svoji cerkvi. Tukaj je zadnji in pravi vzrok, da se ne razumemo.

Da ima na svetu sploh ločitve gledé Jezusa Kristusa in njegove cerkve, je gotovo močno obžalovati, a čuditi se ni. Saj je že pri evangelistu Janezu precej v 1. poglavju (1. 11) pisano o Kristusu: „V svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso vsprejeli.“ Starček Simeon pa je rekel Mariji, njegovi materi: Glej! ta je postavljen v padeč in vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bode oporekalo. In tvojo lastno dušo bode presunil meč, da se misli rozodenejo iz mnogih src.“ (Luk. 2 34, 35.) Kristus sam pa tako popisuje posledke svoje vere in svojega delovanja na zemlji: „Menite-li, da sem prišel mir dat na zemljo? Povem vam, da ne, ampak razpor. Zakaj odsihmal se jih bo v jedni hiši pet razperlo, trije zoper dva, in dva zoper tri. Razperli se bodo oče zoper sina, in sin zoper svojega očeta; mati zoper hčer, in hči zoper mater; tašča zoper svojo nevesto, in nevesta zoper taščo.“ (Luk. 12. 51—53.) Tako sodi Kristus sam o učinkih svoje vere, Kristus ki je vendar „knez miru“ (Izai. 9. 6.): ki gotovo ne išče razpora, in ga le najde!

In tako so tudi našega razpora krive ne naše osebe, ampak to, da žalibog ne stojimo več vsi na jednem in istem verskem stališču, in da je to, kar je nam pravo, jedino katoliško, drugim le samo „klerikalna prenapetnost in prevzetnost.“

Jasno je, da ne moremo mi, kojih poklicna dolžnost in izključna oblast je, v tem auktoritativno podučevati druge, učiti se od njih, kaj je pravo katoliško. In zato tudi zanaprej — in če nas zavoljo tega še toliko sovražijo, černijo in zaničujejo — hočemo zvesti ostati pri načelih sv.

katoliške cerkve, kakor nas jih uči rimski papež; svesti si, da, kdor hoče biti s Kristusom, mora biti z njegovo cerkvijo, in kdor z njegovo cerkvijo, istotako z rimskim papežem; svesti si dalje, da sveta vera in njena načela niso nočna luč, katera naj se skerbno prikriva, da le ne nadleguje, ako kdo spi, ampak da je luč, ki se mora očitno postaviti na svetilnik; svesti si konečno, da — po besedah Kristusovih: „kdor ni z menoj, ta je zoper mene, in kdor z menoj ne nabira, raztresa“ (Mat. 12. 30) — gledé njega in njegove cerkve tako malo more imeti srednje poti na zemlji, kakor malo bode srednjega mesta v večnosti, kjer nas bode Kristus vse uverstil le ali na levo ali na desno, kakor smo si s svojim ravnanjem tukaj izbrali.

Govoril sem vam, predragi v Gospodu! o katoliški zavesti, in kako naj se kaže v celem našem ravnanju. Čutimo se torej vselej in pred vsem goreče, zavedne katoličane, katerim so globoko v serca vpisane besede Gospodove: „kdorkoli bode mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor pa mene zataji pred ljudmi, tega bom tudi jaz zatajil“ (Mat. 10, 32. 33); in druge besede, govorjene apostolom in njih naslednikom o zadržanju ljudi proti njim: „kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje, kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal.“ (Luk. 10. 16).

Božja pomoč pa ostani vedno pri nas, da zamoremo — kakor moli sveta cerkev tretjo nedeljo po binkoštih — „pod vodstvom in spremstvom Božjim tako prehoditi časne dobrrote, da ne izgubimo večnih,“ in po Kristusu, ki je „pot, resnica in življenje“ (Jan. 14. 6.), tako ravnati na zemlji, da se moremo nekdam v večnem izveličanju ž njim veseliti v nebesih. Amen.

## Dva pridigarja.

(V poduk „nekaternikom.“)

Sloveči misijonar P. Weninger pripoveduje iz svojih misijonov to-le dogodbo:

„Spominjam se tu čudnega spreobrnjenja, ki se je zgodilo v Franklinu (v Ameriki). Bil je neki protestant, brezverec skozi in skozi; mož je imel med svojimi tovariši precej veljave. Vendar pride tudi moje pridige poslušat. Bila je ravno sobota in govoril sem od Matere Božje. Stal sem na vzvišenem mestu pred altarjem Marijinim. Možu pa se je zdelo, da tam pred altarjem ne stojim samo jaz, temuč da je še nekdo drugi poleg mene. Pomane si oči, češ, morda prav ne vidim — še zmeraj sta dva; poklekne



— zopet dva; vstane — ravno tako dva; gre na drugi konec cerkve — povsod in od vseh strani je videl za misijonarjem še drugega moža stati. To ga pretrese. Prišedši domu s strahom pripoveduje ženi, kaj je videl. Jel se je jokati. Pozneje pride k meni in me vpraša, kaj ta prikazen pomeni. Odgovoril sem mu: kedar katoliški duhoven pridiga, tedaj zmeraj dva govorita, ker je Jezus naravnost rekel: kedor vas poslušá, mene poslušá. — Dal se je podučevati v katoliški veri. Kerstil sem njega in njegovega otroka. Rekel je, za ves svet bi bil stavil, da jaz nikdar katoličan ne bom, in zdaj sem vendar katoličan!

(Sendbote.)

Konec nasl.)

## Vojaške vaje.

Meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso. Gal. V. 17.

Pri nas smo vojake imeli. Nekateri izmed vaščanov smo le gledali — zakaj po navadi vojake vidimo radi, menda zato, ker je pri njih vse snažno in vse tako v redu — drugi so pa tudi pridno delali in marsikak krajcar zaslužili. Jaz bi pa rad videl, da bi pri vojaških vajah zaslužili tudi kak krajcar za dušo in ne samo eden ali drugi, marveč vsi od kraja. Opozorim vas pa na druge vojake in na druge vojaške vaje — to so duhovne vaje. Mi vsi smo vojaki, moramo vojaki biti, pa gremo le malokedaj „eksercirat,“ se ne učimo orožja sukati, včasih celo ne vemo, za kako orožje bi prejeli; zato smo premagani večkrat. Ko bom končal, mi bote morda, ljubi čitatelji, pripoznali, da smo jako nespametni, da se več ne brigamo za svoje dušne vaje.

### 1. Zakaj pa so vsako leto vojaške vaje?

Letos so bile vaje zopet tu na Notranjskem in bilo je vojakov prav veliko. Ne vem natančno, koliko jih je ravno bilo, ali pri cesarski sv. maši v Senožečah, dne 18. avgusta, se jih je zbralo 7000. Ni mi znano, koliko so jih imeli Postonjčani in Pivčani, pa mislim, da blizu toliko. Pa vzemimo samo 7000 mož. Koliko je to stalo! Koliko kruha so spekli, koliko volov so pobili, koliko pijače potočili! Zakaj pa to, ko je vendar tako drago? Pa povedati moram, da to še niso edine vaje v našem cesarstvu. Tudi drugod jih imajo in še večje, kakor so bile naše letošnje. Slišite, zakaj vendar izdajo vsako leto toliko tisočakov za vojaške vaje, ali so res tako važne in imenitne? Zato jih napravljajo, da se bodo znali vojaki sukati, če bi res vojska nastala. Vterditi hočejo vojake s tem, naučiti jih marširati, streljati, napadati sovražnika, pa tudi izumikati se mu, če bi bilo potreba. — Kaj pa — se li imamo mi na duši tudi kake vojske bati? Tudi! — Ali imamo mi tudi kacega sovražnika, ki nas zalezuje? Imamo ga. Neki cerkveni učenik pravi, da nas kakor roparji čakajo ob potu. Kateri pa so ti sovražniki? Različne skušnjave: napuh, lakomnost, nečistost, nevoščljivost, požrešnost, jezo, lenobo... skušnjave za obup, za nepotpežljivost v pomanjkanji, v boleznih, omahljivost v veri, različne druge skušnjave o raznih okoliščinah,

ki včasih tako hitro zagorijo, da jih komaj pogasimo. Mi sami s svojo poželjivostjo, o kateri govori sv. Pavel, s svojo mesenostjo peč postavimo, zapeljivi ljudje derv nanesejo skupaj, hudobni duh pa to germade z oljem poliva, da raji gori.

Glejte, to so vojske naše, in morda ima kateri čitateljev ravno zdaj kako tako vojsko, kakošen tač, katerega je pred kratkim kaka strast v past dobila. Pa če ravno ti ne, pa morda kateri tvojih sosedov ali sosedinj. Pridejo majhne praske, pridejo pa tudi ojstri, hudi, dolgi boji — naj hujši boj pa nas čaka o smertni uri. Tej vojski nobeden izmed nas ne uide! Toraj mi gremo na vojsko, ali prav za prav, po besedah sv. pisma, vojsko imamo zmeraj, dokler živimo.

Vprašanje: če imamo vojsko, če se moremo bojevati, včasih hudo bojevati — ali imamo tudi vojaške vaje? Se li kaj pripravljamo na to, kako bomo sovražnika sprejeli, kedar pride. Postavim: kaj bi mi storili, ko bi še danes prav hudo zboleli, ali ko bi jutri smert poterkala na vrata — prijatelj z mano! Veliko ljudi na vse to prav nič ne misli, nekateri celo z nasprotnikom bratovščino pijejo. Kako se utegnejo ti goljufati!

Glejte vojake! Kako se vam urijo in učijo, da ob vojski bitke ne zgubijo, da jih sovražnik ne premaga, nam dežel naših ne odvzame. Pa če bi tudi eno bitko zgubili, pa še vendar lahko drugo dobijo; če tudi zdaj premagani ob domače kraje pridejo, drugi pot si jih vnovič osvojijo. Vse še zgubljeno ni! Kaj pa z nami? Če mi dušo zgubimo — zgubili smo jo... Zgubili na veke! — Pa se nočemo za vojsko nič pripravljati! — Bralec, ne ustraši se! Berzo, kviško! Na vojaške vaje!

### 2. Kaj smo videli pri vojaških vajah?

Najprej seveda vojake. Prišli so daleč s Štajerskega. Pa bili so tudi Kranjci, Korošci itd. Večina njih je bila družinskih očetov. Doma so pustili ženo, otroke, zemljišča svoja, delavnice svoje — in so šli. Kam? Na vojaške vaje... tje daleč na pusto Pivko (tako so vojaki rekli)... na skaloviti Kras. Kedo jih je poklical? Cesar. — Zakaj so ubogali? Zato, ker so prisegli, da bodo cesarju pokorni; drugič zato, ker bi bili sicer kaznovani. Kaj menite, ali je bilo tako lahko zapustiti dragi dom? Gotovo ne. In vendar so ga zapustili, ker jih je klicala druga dolžnost — služiti cesarju.

Tako moramo tudi mi včasih popustiti svoje domače skerbi, svoje posvetno delo, in poskerbeti za dušne dolžnosti, za tiste, katerih nam ne naklada kak cesar, ampak Bog sam. Kako čudno, če vojaki tako daleč pridejo, da so cesarju pokorni; mi pa še doma ne moremo storiti, kar Bog ukazuje, recimo: da bi se spomnili svojega dušnega stanja, vest izprašali, molitev zjutraj in zvečer vestno opravili. Vojaki tako daleč pridejo, nam se pol ure, čertert ure, nekaj minut predaleč v cerkev zdi! Vojaki so si morali po štiri, nekateri še več tednov časa vzeti, ko so sem prišli; kristjani pa dostikrat mislijo, da bodo vse zamudili, ako v nedeljo dopoldne in popoldne k službi božji pridejo.

Vojaki so prišli, ker so prisegli cesarju zvestobo. Kaj pa, ali mi nismo zvestobe prisegli Bogu samemu pri sv. kerstu? Ali ni sramotno, da mi tako malo deržimo na svojo zastavo? Kedor spolnuje vojaško

dolžnost zvesto, ta dobi zvezde na ovratnik, pa te zvezde so s sukna, ki se dajo proč odtergati; naše zvezde, ki jih mi pri Bogu služimo, so svitleje in trajneje kakor one, ki jih na nebu gledamo. Zato pazimo, da še pri Bogu kaj „avanziramo.“ — Kedor ne bi hotel priti k vajam vojaškim, ta bi bil kaznovan, in te kazni se vojaki bojijo, če tudi nazadnje ni tako huda. Večja in huja kazen čaka tiste, ki božjim zapovedim uhajajo, in je vendar toliko tacih uhajačev.

Ti vojaki, ki so bili pri nas, so vže večinoma po štiri leta služili, pa vendar še zmeraj hodijo „eksercirat.“ Zakaj? Zato, da vsega ne pozabijo, in višji vojaški gospodje dobro vedo, da vojaku kmalu uide iz uma, kako je treba puško v roko prijeti. Zato so jih gonili tje in sem; stokrat in stokrat so eno reč poskusili; zjutraj na vse zgodaj so začeli in pozno zvečer so končali. Kako pa verniki včasih vse berž znajo! Če je le nekoliko za sv. obhajilo se učil, ali pa celo na šolskih klopih par hlač stergal, ali pa kak brezverski časopis prebral, pa takoj misli: h pridigam mi ni treba več hoditi, h kerščanskim naukom tudi ne več, vsaj vže vse znam in vem. Kako napuščno je to! Človek, če malokedaj besedo božjo sliši, hitro mlačen postane. Sicer je pa vže to itak znamenje mlačnosti, če se niti za tiste nauke ne zanimamo, katere je sam Kristus učil. (Dalje nast.)

## Stolpje.

### III.

„Jaz sem luč sveta.“ (Jan. 8. 12.)

V starodavnih gerških basnih beremo, da je sloveči Odisej, vračajoč se s trojanske vojske, celih deset let blodil po morju in po ptujih deželah. Zanimivo je, kar basen pripoveduje o njegovem bivanju in smertni nevarnosti v pečini gorostasa Ciklopa. (Ciklop, gerški Kyklops, pomenja: okroglo-eno-oki človek). Ciklop je pasel ovce, in ko zvečer prižene domov v pečino, privezne na vhod silno steno. Koj zavoha, da so ptuji ljudje v pečini, ter zgrabi najdebeljšega, raztrešči mu glavo ob steno in ga speče na ognju, ter pojé. Odisej je bil suh, in njemu pové, da ga bode najzadnjega požerl. Toda bistroumni Odisej, ki je na vprašanje Ciklopo, kako da mu je imé, povedal, da se zove: „Nihče,“ je izumil način, kako rešiti sebe in ostale tovariše iz kervoločnih šak zverinskega velikana. Ko nekega večera prižene drobnico v pečino in po navadi zaprè, mu ponudi Odisej močnega vina, katerega se je tako naserkal, da je ves pijan ležal in smerčal v kotu pečine. Tedaj razbeli Odisej oni ko žerd veliki raženj, na katerem je Ciklop pekel človeško truplo, ter mu ga zasadi v oko, da je zacverčalo. Strašansko je Ciklop zarjul, da se je gora stresla. Na ta krik pridejo sosednji Ciklopi k pečini in ga vprašajo: Kdo te je udaril? A ko odgovori: Nihče! Nihče! odidejo proč, ne da bi pogledali v pečino. V jutro je Ciklop odvalil veliko steno na vходу pečine, ter vsakega ovna in ovco od zgoraj potipal, toda Odisej je nasvetoval tovarišem, da se oklenejo spodaj najmočnejših ovnov, in sam se je na tak način rešil iz smertne nevarnosti, ter odjadravši srečno po dolgih letih dospel na svoj dom.

V tej basni imamo krasno podobo za današnje čase. Mnogi učenjaki, naprednjaki, razumniki, izomkanci, prosvetljenci ali kakor se že bahato nazivljajo, so zabredli v temno pečino enookiga Ciklopa. To

pomenja oni nad vse škodljivi krivi nauk, imenovan monizem, ki se spreverže v materijalizem ali grudomolstvo. Nadzemelske luči ne vidi, samo z enim očesom gleda zemljo, grudo, svet. Svet je po njih sanjah eden in večen; vse se neprenehoma razvija iz nižjega v višje; tako je, češ, tudi človek v teku tisoč in tisoč lét se razvil iz opice. Tako nekako modrujejo ali kvasijo. Marsikteremu je ljuti enooki ciklop — materijalizem možgane zmešal in ga pogubil. Odisej se je rešil, da si je nadél ponižno ime „Nihče,“ ter se oklenil tesno ovna. Tako se iz ostrih šak krutega materijalizma in mogočnega semitskega kapitalizma človeštvo ne bode rešilo, ako edino v svojo lastno moč zaupa, in ne spoznava svoje velike slabote ter se oklene toliko tesno Onega, ki se imenuje Jagnje Božje, ki odjenlje grehe sveta.“ (Jan. 1, 29.)

Odpluvši z otoka Ciklopov je Odisej drugače vravnal tek svoji ladiji, živahnejša želja po domu se mu je v sercu zbudila, in dospel je srečno k soprogi Penelopi, in k ljubemu sinu Telemaku, ki sta ga zvesto čakala toliko let. Kdor spozna praznoto in nečimurnost svetnega bogastva, — v primeri s pravo modrostjo, njemu je vse bogastvo nično (Sap. 7, 8.) in bode vožnjo po temnem morju življenja tako vravnal, da srečno dospe na večni svoj dom, v nebeško mesto Jeruzalem, v katerem ni svetila, ker Gospod Bog vse-mogočni je njegovo svetilo in Jagnje. In mesto ne potrebuje solnca, ne meseca, da svetita v njem; kajti slava božja ga je razsvetlila in svetilnica njegova je Jagnje.“ (Razod. 21, 22, 23.) Velikokrat prepeva sv. Cerkev o Kristusu kot solncu, luči, svetlobi. Zlasti v dan Jezusovega spreminjenja: (Lux alma Jesu cordium ei.)

Luč blaga, Jezus naših serc,  
Ko naše duše Ti krepčaš,  
Temoto greha odpodiš,  
S sladkostjo svojo nas navdaš.

Ko nas obiščeš, nas zvedriš;  
Na desni Očetovi sediš,  
Domovja sladke luči žar,  
Telesnim čutom skrit vsikdar.

Svitloba slave Očetove,  
Ljubezen neizmerna Ti,  
Ljubezni plamen v nas prižgi  
Po svoji pričujočnosti itd.

(Dalje nast.)

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

**Ljubljana.** Novi deželni predsednik za Kranjsko. Časniki naznanjajo, da naš ljubljani baron Winkler, ki je prosil za upokojitev, je res od presvitlega cesarja uslišan ter gre v pokoj. Podeljen mu je o tej priliki veliki križ Franc Jožefovega reda. — Kot naslednik je baron Hein, svétnik pri c. kr. namestništvu v Gradcu, imenovan dvorni svétnik, in izročeno mu je od Njih veličanstva vodstvo deželne vlade na Kranjskem. —

**Ljubljana.** (Vprašanja pri skušnji za samostalne duhovnije.) E jure canonico: 1.) Potestatis jurisdictionis species afferantur et determinentur; exponaturque earum discrimen practicum. 2) Quenam matrimonii convalidatio vocatur



„sanatio in radice?“ quibus sub conditionibus haec est possibilis? quales ejus sunt effectus? quomodo impetratur.

Smrekar.

E theologia dogmatica: 1.) Quid est liberalismus modernus, quare reprobandus et ab Ecclesia damnatus? — Quaenam discrepantiae vigent inter catholicos et protestantes in doctrina de justificatione?

Dr. Čebašek.

E theologia morali: Quid sacrilegium et quotuplex? quibus modis committitur? ad quid attendant praecipue sacerdotes? qualis culpa et poena? — 2.) Data notione et facta partitione vitii et virtutis exponatur, quae vitia ab animarum pastore nunc temporis quam maxime evitanda et quae virtutes imprimis exercendae sint, ut conservetur auctoritas sacerdotalis?

Flis.

Ex exegesi: Fiat lingua vernacula exegetico — homiletica expositio pericoparum epistolae et evangelii, quae leguntur Dominica 15 post Pentecosten, nimirum epistolae s. Pauli Ap. ad Galatas cap. V. a. 25. v. usque ad cap. VI. v. 10. inclusive, et evangelii st. Lucae cap. VII. a. v. 11. usque ad v. 16. inclusive.

Dr. Semen

Iz duhovnega pastirstva: 1.) Ktere nevarnosti preté nedolžnim mladeničem in devicam? S katerimi pomočki naj jih duhovni pastir odvrtače? — 2.) Kako je ravnati duhovnemu pastirju v tožbi za ločitev od mize in postelje? — 3.) Kterim grešnikom ne more ali vsaj ne sme dati svete odveze?

Iz kerščanskega uka: Učencem ljudskih šol naj se vprašaje razloži resnica: „Bog je nespremenljiv.“

Zamejic.

Preskušnje so prestali čč. gg.: Janez Dobnikar, oskerbnik na Jančem; Anton Gabrič, oskerbnik v Cerkljah; Janez Hromec, oskerbnik v Novi Oselici; Janez Kačar, kapelan v Radolici; Fr. Lakinajer, duhoven v Ternji; Matevž Kljun, oskerbnik v Zgornjem Tuhinju; Jernej Zupanec, oskerbnik v Polšniku.

Poljanski občinski zbor nad Skofjo Loko je v seji 9. t. m. sklenil in Premilostnemu gospodu knezu škofu našemu poslal naslednje pismo verne vdanosti: „Odločno protestujemo zoper ostudne, neosnovane napade proti prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu, kteremu izrekamo svojo brezmejno otroško vdanost, proseč milostnega Boga, da bi nam še dolgo ohranil našega vzornega višjega pastirja, neustrašenega branitelja svete vere. — Zajedno izrekamo, da odobramo z navdušenjem program prvega slovenskega shoda ter hočemo za njegovo izvršitev posvetiti tudi svoje skromne moči. Javljajoč to Vaši prevzvišenosti se Vam klanja v otroški ljubezni in vdanosti občinski zastop občine Poljane. — V Poljanah, 9. oktobra 1892. — Urban Pintar, župan; Franc Stanonik, občinski svetovalec; Tomaž Notar, Pavel Debeljak, Janez Batič, Ant. Bogataj, Janez Cere, Jan. Keržišnik, Jakob Kermel, Franc Dolenc, Matija Potočnik, odborniki.

**Poljanci, moško ste naredili! Bog Vas živi!!**

V Šmariji pod Ljubljano katol. politično društvo prihodnjo nedeljo, 16. t. m., napravi shod v prostorih preč. gosp. dekana J. Drobniča. — Enak shod, mnogoštevilno obiskan, je bil preteklo nedeljo v Dobu.

Iz Sorice. (Sv. misijon.) Po preteklih 24 letih smo tu zopet obhajali sv. misijon. Vodila sta ga čč. oo. iz Jezusove družbe: P. Fr. Doljak in P. Mihael

Tomazetič. Navadno je v začetku misijona vdeležba le skromna, pri nas pa je bila cerkev vsaki dan pri vseh 3 opravilih natlačeno polna vernega ljudstva, katero je prav zvesto poslušalo vnete in prepričevalne govore gg. misijonarjev. Dasiravno imajo nekateri po 2 uri daleč, vendar se niso ostrašili dolgega in težavnega pota, temveč so zjutraj prav zgodaj dohajali. Tudi iz sosednjih župnij vdeležilo se jih je mnogo. Obhajanih je bilo nad 1100. Upati je, da prelepa pobožnost ne bo brez sadu, in da so ganljive besede gg. misijonarjev našle rodovitna tla v srcih vernih poslušavcev. — Ker dobrot gg. misijonarjem poverniti ne moremo, poplača naj juna Vsegamogočni, ter naj juna vterdi in ohrani zdravje, da ju o ponovljanji sv. misijona zopet vidimo med nami, ter podeli sv. misijonu svoj nebeški blagoslov, da najdeta tudi sad svoje duhovne žetve, ko se vrneta. Bog plačaj gg. misijonarjema, pa tudi sosednjim gospodom, ki so pomagali neutrudno v spovednici.

Iz Pazina v Istriji. (Štiridesetletnica P. Hugo-na Novljana.) Jubilejev obhaja se dandanes mnogo. Vedno beremo po novinah, domačih in tujih, kako slovesno so praznovali v tem ali onem kraju družbeniki te ali one družbe petindvajset — petdeset, sto ali še večletnico obstanka, česar že bodi. Da so tudi v duhovskih krogih sprožili misel obhajati petindvajsetletnico mašništva, kedo bi se temu čudil? Petindvajset lét je ineniten oddelek človeškega življenja. Petindvajset lét delati v vinogradu Gospo lovem, je pač že kaj posebnega, inenitnega, kaj pa šele če mašnik celih 40 lét v enem in istem mestu deluje za blagor človeštva, za povzdigo véde, za čast Božjo? Vredno je potem, ko je došel na poveršje 40letnega svojega delovanja, da pogleda nazaj v prešla leta, leta truda in znoja, ter pokliče prijatelje, da si v družbi svojih dragih tudi za prihodnje dneve ogreje serce za sadunosno delovanje v svetem poklicu katoliškega mašništva. Tak spomina vreden dan doživel je starodavni naš Pazin letos 26. septembra. Praznoval je naš prečastiti, mnogozaslužni in visokospoštovani gvardijan P. Hugo Novljan svojo štiridesetletnico, odkar je neumorno delal in delal kot bivši profesor gimnazije, kot katehet in goreči spovednik v tukajšnjim frančiškanskem samostanu. Prišel je P. Hugo l. 1852, 26. septembra kot suplent na tukajšno bivšo nižjo gimnazijo ter je podučeval šolsko mladež večinoma v latinskem in hervaškem jeziku; ko pa je gimnazija dobila svetovne profesorje, prevzel je P. Hugo službo veroučitelja na tukajšnji ljudski šoli, katero službo je šele pred malo leti izročil mlajšim močem; sedaj pa kot predstojnik tukajšnjega samostana je ves vnet za čast Božjo, ljubi lepoto hiše Božje in deluje neumorno v spovednici kot rešitelj neumerjočih duš. Pred njim olajšuje večinoma pazinska župnija svojo vest; toda še večje je število onih, ki poklekujajo k njegovi spovednici iz sosednjih fará. Mlado in staro si želi tega milega gospoda za spovednika. Skerben pastir je zdravim, dober oče bolnim, usmiljeni Samarijan ubogim. Kot gvardijan oskerbel je samostanski cerkvi novi, lepi stolp, za kar je potreboval veliko stotakov, katere so prostovoljno mu donšali duhovni in svetni gospodje; veliko je tudi sam pri svojih mnogoštevilnih znancih in prijateljih dobil, tako da samostanu ni bilo treba k temu delu kaj doplačevati; prenovil je tudi samostanko poslopje, v zakristijo postavil novo lepo omaro, cerkvi pridobil nov križev

pot in obzidati dal samostanski vert, kolikor služi v klavzuro. Vse to bo še pri poznejših rodovih čast delalo njegovemu imenu.

V ponedeljek 26. septembra zbralo se je v samostanu okoli 20 duhovnov, od blizo in daleč, med njimi tudi nečak gospoda jubilanta, č. g. Jak. Dolenc, župnik na lgu pri Ljubljani, njim na čelu prečastiti gospod prošt — dekan pazinški, da čestitajo preč. gospodu gvardijanu k tej prelepi slovesnosti. Pri slavnostnem obedu so se vse napitnice obračale zlasti v to, naj preč. P. gvardijan nikoli ne zapusti mesta Pazin-a in tužne Istre. Prekrasna je bila napitnica g. prošta-dekana Orbaniča, ki se je z navdušenimi besedami zahvaljeval najpriserčneje v imenu duhovnov, meščanov in okoličanov za izverstno in neutrujno delovanje P. Hugon-a, v spovednici, pri bolniški postelji, v oskerbi za reveže, pri popravljanju in okraševanju samostanske cerkve, in za vsestransko blagoslovljeno delovanje. Zlate besede gosp. prošta ganila so serca vseh navzočih. Med obedom poslal je pa načelnik občinski, blag. g. dr. Dukič, sledečo pismo: Prečastiti gospodine! Svetkujúc V. G. danas četerdeset godišnjim svojega boravka u pazinskem samostanu podpisani smatra si ugodno, da V. G. u ime ciele mjestne občine čestita na redkoj svečanosti, koju Vam je previdnost božja doživeti dozvolila, zahvaljujú Vam se na svakom dobru, koju ste tečajem drugoga svojega boravka izkazivali pućanstvu ove občine. Želeć Vam u ime svoje i u ime občine, da Vas Svevišnjí još mnogo godina uzdrži u duševnom i tjelesnom zdravlju; primite izraz osobitega počitanja, kojim se bilježim i drugi. Vsi drugi navzoći smo pa navdušeno klicali:

Bog Vas živi, Bog ohrani  
Nam še mnogo srećnih let;  
Bog dodeli Vam med nami  
Poznih let še doživeti!

„Zgodnja Danica“ je vedno rada sprejemala v svoje predale popisave o duhovskih slovesnostih. Zdi se nam, da je ta cenjeni list kronika enakih slovesnosti. Prav zelo želimo, da bi se prelepa ta slovesnost otela pozabljivosti, da bodo tudi poznejši rodovi vedeli, da je 26. septembra 1892 preč. P. Hugo Novljan obhajal štiridesetletnico svojega bivanja in delovanja v Pazinu\*).

—c.

**Zvonček sv. Jožefa iz Prjedora v Bosni.**  
Pervi dan rožnovenškega meseca smo velesiromašno cerkev sv. Jožefa okrasili vzvišeno, cerkveno lepo in pomenljivo. Nad tabernakelnom napravili smo velepolepo mesto, obdano z belimi — cvetličnimi — tkansko-tanjčičnimi preprogami, prevezanimi z lepimi zlato-rumenimi, umetno spletenimi vervicami s čopi na koncih; ta lepi in vkusni šotor je obdan z vencem umetnih cvetlic in s krasnimi, umetnimi, kakor rastočimi lilijami. Tako vverstene so tri barve, koje pomenjajo sv. rožni venec. Vsa prezbiteriya je bila umetno nakinčena z venci, vsako stran oltarja po dve stopnjice vzvišena stojala za sveže cvetlice, kamor bile so lepo razredno razpostavljene.

Ob 11h pred poldnem nošena bila je milostna slika naše ljube Gospe Pompejske — Kraljice presv. rož. venca, iz domaće kapele v Brežičanih, med mo-

litvijo sv. rož. venca, v revno župnijsko cerkev sv. Jožefa v Prjedor; bila je postavljena v oni velekrasni šotor nad oltarjem in tabernakelnom.

Pred milo in sveto sliko, poslana je bila iz Rima, nastavili smo vsako stran po tri sveče. Istina, v mali meri in primeri, prav po rimsko. Hvala Bogu! Bog-Jezus, Marija, Jožef obilno povernita vsem veledušnim dobrotnikom in dobrotnicam te uboge cerkve in blagim nevestam Kristusovim pri cerkvi presv. Trojice v Ljubljani, ker so z raznoverstnimi komadiči raznoverstene tkanine in venci, šopi cvetlic, lilij omogočile ta cerkveni kinč.

V rožnovenško nedeljo, v jutro, došlo je mnogo vernih rimo-katolikov obojega spola, osobito udov dominikanske rožnovenške bratovščine prejet ss. Zakramenta pokore in oltarja. Ob devetih bilo je skupno sv. obhajilo, potem pa molitvena ura s presv. rožnim vencem za vse dobrotnike in dobrotnice te siromašne cerkve sv. Jožefa in za rast, moč, vzvišenje in razširjanje, v veliki blagor, vspeh, za zmago, za obilne dobre sadove I. slov. kat. shoda. Na to bila je slovesna služba Božja, naposled pa slovesni blagoslov z Najsvetejšim, skonček pa pevanje po vsej cerkvi: angeljsko pozdravljenje Devici Mariji cerkveno-koralno; to mislim se nikjer v Kranjski ne čuje, ali je nebeško milo, prijetno in sveto-ginljivo.

Tedenske dni tega meseca bode rožnovenška pobožnost s sv. mašo ob oih v jutro vsaki dan.

Praznik sv. očeta Frančiška Serafinskega hočemo osobito slovesno in verno pobožno obhajati.

## I. Bratovske zadeve

### molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec oktober (vinotok).

a) Glavni namen:

*Eksercicije (duhovne vaje).*

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

(Konec.)

Papež Leon XIII je imenoval duhovne vaje „začetek prerorenja, kojega je vdahnila modrost in gorečnost in vstanovila v zveličanje duš ter v blagor in prid človeške družbe.“ In sv. Ignacij cenil jih je za najbolje, kar imamo sploh v našem življenji, in za naš lastni napredek in za pomoč velikemu številu družih duš.

Na Francoskem, kjer je pred 100 leti tako grozno vzvihral vihar prekucije in nekerščanstva, kjer še dandanes tako nesramno in brezbrizno počenja prostozidarstvo v istem smislu naprej, je tudi cenjenje in poraba duhovnih vaj kaj zelo velika. Umerli glavav francoske cerkve, kardinal Guibert, je imenoval eksercicije „sredstvo, ktero bi bilo samo zmožno, če bi se občno porabilo, spremeniti duh Francije in jo zopet pokristijaniti.“ „Občno sredstvo proti vsem našim zlom“ zove jih drug voditelj francoskih katolikov. In tretji pravi, z ozirom na to, da se imajo francoski katoličani proti določenim hujavam in potrebam navado boriti s tem, da vstanavljajo posebna dejanja, o duhovnih vajah, da so „temeljno dejanje in morebiti celó edino dejanje.“ To se pravi, edino in najpoglavitnejše, ker, ako bi se dovolj uporabljalo, bi gotovo iz njega nastala in razvila se vsa druga. Če

\* Prav serena zahvala! S takimi dopisi je vselej vstreženo blagim čitateljem in vredništvu, pa tudi v korist domači zgodovini ter v lepi izgled slovenskemu občinstvu, ker iz tacih dogodkov se učí hvaležno liti za dobrote. Vr.



pa bi se to zanemarilo, zgubila bi tudi vsa druga svojo moč, ker bi jim tako rekoč pomanjkovalo temelja in korenin, in morala bi tedaj poginiti in posušiti se. In to si je treba dobro zapomniti v času, ko jih je toliko in toliko v skušnjavi, v hrumu in bojnem šumu tiho pobožnost, če že ne zaničevati, pa vsaj premalo ceniti. Tako ni bilo prej. O' Connel n. pr. je obhajal vsako leto 14 dni eksercicije. Nekedaj ga je v njegovi samoti motila visoka oseba rekoč: „O' Connel, ako Vas danes ne bode na govorniškem odru, zaman je ves vaš dvajsetletni napor. Naši nasprotniki dosegli bodejo danes, da se sprejme predlog, ki bode uničil vse naše prejšnje delovanje.“

„Bodite zagotovljeni, Milord.“ odvernili je veliki govornik, „jaz se borim sedaj za našo stvar pri Bogu, s tem, da se spovém in molim. Sicer sem pa ravno kar premišljal besede: Išcite najprvo kraljestvo Božje in njegove pravice in vse drugo se Vam bode naverglo! Pustite mi toraj moje zaupanje v obljubo Jezusa Kristusa in pustite parlament, naj kriči, kolikor mu drago. Jaz ostanem tu pri Jezusu Kristusu in s tem tudi pri moji deželi. Emancipacija Irske ne bode pri tem ničesar zgubila. Z Bogom, Milord!“

Ako bodo vsi borilci Jezusa Kristusa tako mislili, govorili bodejo tudi lahko o tacih zmagah, kot O' Connel. In za tako mišljenje in tudi življenje po tem mišljenju moramo v tem meseci moliti, da se vsi po duhovnih vajah v duhu prenovimo. Naprej duhovni in redovniki, za njimi mladina, ki je njim v varstvo izročena, in različne družbe in društva, ki so pod njihovim vplivom. In slednjič še posamezni po možnosti in priložnosti, in velika množica vernega ljudstva z opravljanjem misijonov.

Gotovo namreč sili sercé Gospoda, ki gre za zgubljeni in išče, kar je zgubljenega, še bolj iti onim naproti, ki njega iščejo, ki, hoteč ga najti in njegovo sveto voljo in vse njegovo dopadajenje spoznati, se podajo k njemu v samoto. Gotovo o vseh teh veljajo besede našega Odrešenika in Zveličarja Jezusa Kristusa:

„Kedor gre po meni, se bode izveličal; šel bode po meni notri in zopet ven in našel bode svojo pašo.“

Molitveni namen za mesec november:

*Irci.*

#### b) Posebni nameni.

17. **S. Hedvika.** Poljsko in Šlezija. Sestre sv. Hedvike. Pomanjkanje cerkva v Berlinu in Hamburgu. Mlada dekleta v nevarnosti.

18. **S. Ev. Lukež.** Škofje. Kerščanski zdravniki in umetniki. Zabranitev mešanih zakonov in katoliška vzgoja otrok iz tacih mešanih zakonov.

19. **S. Peter Alkantarski.** Duh spokornosti. Goreča molitev s premišljevanjem, zlasti pri duhovnih.

20. **S. Janoz Kant.** Duh kerščanske priprostosti. Visoke šole in njihovi učitelji. Znanstveno podjetje.

21. **S. Uršula.** Cenitev prekrasne lepote devištva. Uršulinke. Hude družinske zadeve.

22. **S. Kordula.** Prezirano »najvišje dobro« v presv. Zakramentu. Meklenburg. Obvarovanje ljudstva pred trupom zaničarnih časnikov in spisov.

23. **Praznik presv. Odrešenika.** Redemptoristi. Zverševanje sklepov (resolucij) na katoliških shodih. Važne volitve.

24. **S. Rafael višji angelj.** Izseljenci. Časopisi za katoliško mladost. Skerbeno posvečevanje možitveškega in ženitevskega stanja. Mnogo slepih in na očeh bolnih. (Konec nast.)

## II. Bratovske zadeve N. lj. Gospe presv. Jezusov. Serca.

### V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca sv. Jožefa, sv. Nikolaja, sv. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverniti od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Bolan za zdravje na priprošnje N. lj. Gospe. — Mladencé priporočeni, da bi se spreobrnili in začeli vbojliv in priden biti. — Priporočena oseba, ki ima vročinsko bolezen in se meša, da bi mogla pri polni britnosti prejeti ss. Zakramente. — Da bi se odvernili neko veliko pohujšanje od nekega mesta. — Neka družina v telesnih stiskah za pomoč.

### Zahvale.

Mojeza moza je eno oko tako bolelo, da več dni na tisto ni mogel pogledati in vse zdravila nič niso pomagale. Začeli smo moliti 9dnevno, in deveti dan je bilo strašno hudo po očesu in tergalo ga je zelo hudo po glavi. Začeli smo drugo 9dnevno k usmiljenemu Jezusu, (altar v Škofji Loki) k Mariji in sv. Jožefu s tem pristavkom, da bom naznanila po „Danici,“ če se pozdravi, v čast usmiljenemu Ježčeku, Naše ljube Gospe presv. Serca in sv. Jožefa, in tudi mi je dala soseda ene kapljice lurske vode, s katero sem mu oko pomohila; po večeru — čez ene minute je na oko pogledal in bolečine so popolnoma nehale... Večna hvala usmiljenemu Jezusčku, Naši lj. Gospe in sv. Jožefu.

M. iz severne Amerike.

Mož je bil popolnoma za smert bolan, da je tudi zdravnik nad njim obupal; priporočevala sem ga pa Naši lj. Gospe, sv. Jožefu, sv. Ant. Pad. in sv. Alojziju ter smo opravljati z otroci 9dnevno, in kmalo se je na bolje obrnilo, in zdaj zopet opravlja svojo službo. Torej večna hvala Bogu, M. B. in svetnikom!

Družina M. U.

## Listek za raznoterosti.

**Za župnijo Fara pri Kostelu** je prezentiran župnik banjuloški, č. g. Matija Gerzin.

**V Kranju** so zaporedoma imeli prelepe slovesnosti. Roženkransko nedeljo so premilostni gospod knez in škof posvetili vso prenovljeno podružnico svetega Rožnega venca; poslednjo nedeljo, 9. t. m., pa ravno tako častljivo mestno farno cerkev, ktera je po neutrudnem prizadevanji prečast. gospoda dekana Mežnarca odznotraj in odzunaj prav okusno prenovljena. Slovesnosti, s kakoršnimi so o tej priliki sprejeli Kranjci prevzvišenega škofa in kneza, delajo mestu z gosp. županom na čelu najbolj sijajno slavo. Bilo je vse ozališano z neštevilnimi zastavami in zvečer prekrasno razsvitljeno. Slava Vam, verli Kranjci!

**Na Brezjah** so 9. t. m. milostni gospod prošt dr. L. Klotutar slovesno blagoslovili križ za stolp nove cerkve M. D., Zanimivi dopis prihodnjič.

**35letnica** pri sv. Jakopu se je zveršila v najlepšem redu. Pridigar bil je g. kan. Rozman. Ljudstva polna cerkev. Slava jubilentom!

„Radodarnost na nepravem mestu“. Pod tem napisom „Narod“ v dopisu „Iz dežele“ daje „Danici“ nekaj ukorov in bodočih nauk. Peče ga n. pr., da je „Danica“ oddala stotak darov za misijon med Kafri, češ. ko bi čitatelji vedeli, kako ogromne naprave vzdržujejo Trapisti v Afriki in Don-Boskovci v južni Ameriki, jeli bi pač drugače misliti, kateri misijoni so najbolj potrebni in kaj zahteva kerščanska ljubezen v tem oziru. — Mi pa mislimo, da čitatelji bolje vedo, kako je s P. Francovim misijonom v Mariannahillu, kakor naš pisano gledajoči očitati. Res je, da imajo oo. Trapisti velike naprave, pa imajo tudi velike potrebe, in veliko osebstvo vzdržati, ker se misijon naglo razširja med silo divjimi Kafri, kjer dozdej noben drugi misijon ni mogel nič opraviti; trapisti pa imajo že zdaj čez malo let čez tisuč spreobrnjenecv in zlasti veliko mladine po šolah. Na kacic štirnajst štacijah imajo potrebo kacic 11—12 cerkev zidati, kakor nam je nedavno trapist č. br. Stanislav pripovedoval. Opat Franc je še pred avstrijsko okupacijo vstanovil misijon v Bosni ter skerbel za bosansko mladino, kakor še zdaj trapisti s svojo ubožnico za dečke v „Marija-Zvezdi“ pri Banjaluki; P. Franc pa se je z mnogim številom svojih bratov preselil med najbolj divje zamurce, Kafre, ker ti so tudi potrebni rešitve; on ne vpraša, če je kdo bel ali črn, Slovan ali Kočevar, temveč on želi njih duše rešiti... Toda „Narodovega“ moža to grize in peče, ker opat Franc Kafre ponemčuje! On je namreč več krajem v Mariannahillu dal nemška imena itd. Toda če trapisti, večinoma Nemci, kake štacije imenujejo po nemški, to bojda še ni smertni greh! Saj najdeš tudi kako slovensko vmes. Kako pa Kafre potajčujejo, kažejo tudi s tem, da so spisali v teh malo letih že slovnice, besednjake, molitvene, šolske knjige v kaferskem jeziku. (Ako se oni mož k meni potrudil, mu utegnem kaj tega pokazati.) Sicer pa se morebiti še „Narod“ ne bo odveč plakal, ako bi P. Franc kake Kafre potajčal, kakor n. pr. Rusi pogane v Aziji porusujejo. —

Nad Boskovci in kakim darom za nje, ki skoro po vsi večerni Evropi in po južni Ameriki na stotisuče zaverženih otrok rešujejo, se pač nohen pameten človek spotikati ne more.

Pa domača radodarnost in g. Smrekarjeva „misijonska hiša“ v Kočevji — to, to! „S slovenskimi darovi je zidal poslopje z ogromno svoto — 20.000 forintov; svoj rod in svojo vero — o sancta simplicitas — izstavlja (sic?) pogubi!“.. Tu se mora Kočevje pogrezniti, ni li istina?! Kolikor je nam znano, je gospod S. pomočkov iskal za omenjeno stavbo tudi po Ogerskem, na Dunaju in Avstrijskem, po Nemškem, Laškem itd. „Narodov mož“ za vse menda nas duhovne na odgovor kliče, češ: „kako lepa pravica naj bi se bila namesto tega vstanovila za slovenske mladenče, ki so zdaj sužnji, robotajo tujcu, zapuščajo domovino. Gospoda okolo „stiskavnega društva“ (Non capisco?) znajte, da katoliški Slovenci potrebujejo kruha zase in za otroke... Vi, ki mu ne pomagate kakor bi imeli, jadikujete, da je vera v nevarnosti...“ In tako še dalje ta pridiga! Ali bi ne bilo dobro, da bi nam gg. liberalci tudi v djanji, v izgledih svoje lepe nauke potolmačili? Pokažite vendar, kje ste kaj storili? Vi svojo strupeno jezo iziljate na ubogo „Danico“ in na duhovne! Poglejte v njene liste: kjer koli je bil kak požar, toča, lakota na Dolenjskem

Notranjskem ali Gorenjskem, za ubožne dijake itd., za vse nahajate zbirke po „Danici“, ki prihajajo največ iz rok duhovnov ali sicer iz rok pobožnih oseb, kakoršne Vi zaničujete; pokažite pa svote, ktere so nabirali vaši liberalni listi za terpeče človeštvo; in če nič ne najdete, pa saj molčite da ne kažete svetu svoje nevednosti, da ne rečem farizejstva.

**Za novo leto!** „Mariannahill-Kalender“ za leto 1893 je že na svitlem — zdaj V. letnik, cena 34 kr. Namen tega koledarja je: Božja čast, spreobrnjanje ubozega kaferskega naroda po oo. Trapistih v južni Afriki, in duhovna korist blazih čitateljev. Drobni soldki za ta koledar so ob enem miloščinja, za katero se vsak dan hvaležnih skazuje do 300 mnihov Trapistov. Čez 200 misijonskih sester in čez 1500 novo-spreobrnjenecv v Mariannahillu. Razun po bukvarjih se koledar lahko dobi tudi po č. br. Stanislavu Haselbacher-ji, Trapistu v Gradcu, Grabenstrasse 74. Oblika te knjige je prav lična, vsebina mična in podučna, z mnogimi podobščinami iz misijona in drugotnih.

**Poterdilo.** Prečastni gospodine! S največim poštovanjem i zahvalu obznanjujemo Vas, da je oprava crkve primila poslate po i br. Alphonsu donešene crkv. stvari. kao: novi krasni kalež; 100 for za kip sv. Josipa; 25 for. za zidanje crkve, 18 for. 33 kr. za crkvu; 7 for. za sjemeiške franjevačko. Cviet, roket, i razne tkanine za crkvu sv. Josipa ovdje. Zahvaljujemo se dobročiniteljem i Prečastnosti Vašoj na trudu, dobroti, i u napried neka je ovdašnja crkva Vašoj ljubavi preporučena.

Priedor, 14. rujna 1892.

Za crkveni odbor

Dr. Vid Miljanović,  
župnik,

## Dobrotni darovi.

*Za dijasko mizo:* Iz Cirknice „K veselemu omizju“ dodatek 2 gld. — Č. g. župnik Tom. Šlibar 5 gld. (Op. v prejšnjem listu po zmoti: 1 gld.) — Č. g. duhovni pastir Fr. Tavčar 3 gld., v spomin slovesne svoje 35letnice. — Č. g. župn. J. Teran 2 gld. — Č. g. župn. Ant. Jamnik 5 gld. — Dve deklici 2 gld., namesto da bi kupili svetinjo za bivši kat. shod. — Blag. tovarš 1 gld. — Iz Št. Vida 2 gld. — Č. g. J. Debeljak 2 gld. — Dobra roka 10 gld. — Č. g. kapl. Jož. Brešar 6 gld. — Dober prijatelj 1 gld., da bi dijaki molili za obujenje kerščanskega življenja. — Blagorodni gospod Mih. M. z gospó soprogo, 2 gld. — Iz Vipave prijatelj „za štud. omizje“ 1 gld. — 1 gld. s pristavkom: „Za spreobrnjenje sovražnikov.“

*Za sv. Detinstvo:* Č. g. župn. Jan. Teran 1 st. tol. — Iz Železnikov 50 kr.

*Za afr. misijon:* Agneza in Ana v. Dekani 8 gld.

*Za Cerkev ss. Kozma in Danijana v Št. Vidu na Vipavskem:* Več oseb 3 gld. 20 kr.

*Za cerkev sv. Jožefa v Prjedoru:* Neimenovana 1 gld.

*Za najp. trebniški misijone:* Č. g. župn. J. Teran 1 st. tol. in 1/4 križavca.

*Za opravo ubožnih cerkev:* Z Gorjan 31 gld. 30 kr. — Iz Novega mesta po mil. gosp. proštu 33 gld. — Marjeta Skvarča 1 gld. — Iz Vogelj pri Kranji 11 gld. 60 kr. — Iz Cerkelj pri Kerskem 40 gld. — Iz Soteske 15 gld. — Iz Metlike 10 gld. — Z Brezovca nad Ljubljano 50 gld. — Z Lučin 10 gld. — Z Dobovca 10 gld. — Iz Čermošnjic 12 gld. — Iz Valte vasi 10 gld. 35 kr. — S Suhora 20 gld. — Od sv. Treh kraljev 5 gld. 65 kr. — Iz Podzemlja 19 gld. 18 kr. — Iz Mirne peči 22 gld. 40 kr. — Iz Dobropolja 16 gld. 28 kr.